

TÜBİTAK-ARDEB

Ekonomik Büyüme Çağrı Programı

“1003-SBB-EKBY-2017-1 Ar-Ge ve Yenilik Politikaları”

Çağrı Metni

1. Genel Çerçeve

Dünya ekonomisinin giderek küreselleştiği ve ülkeler/şirketler arası karşılıklı bağımlılığın arttığı günümüzde ulusal ekonomik refahı artırmak veya şirketleri daha başarılı kılmak ancak küresel değer zincirleriyle bütünleşmekle mümkündür. Bu değer zincirlerinin katma değeri yüksek halkalarında daha fazla yer bulmayı başaran ülkeler veya şirketler küreselleşmenin sağladığı imkanlardan daha fazla yararlanabilmektedir. Bu bakımdan, bilgi üretmeye ve buna dayalı olarak yeni teknoloji, tasarım, ürün veya süreçler geliştirmeye ilişkin yetenekler büyük önem arz etmektedir. Ulusal Ar-Ge ve yenilik ekosisteminin geliştirilmesi, dünyada hareketliliği önemli ölçüde artan bilgi temelli sermayenin daha fazla çekilmesi için de gereklidir. Bu nedenle, Ar-Ge ve yenilik yapma yeteneklerinin geliştirilmesi ve değişen koşullara hızla uyulanabilecek şekilde dinamizme kavuşturulması pek çok ülkede önemli bir politika hedefi haline gelmiştir.

Ülkemizin ekonomik, sosyal politika hedefleri ve belgelerinde de Ar-Ge ve yeniliğe vurgu yapılmaktadır. Örneğin, 2023 hedefleri arasında ülkemizin Ar-Ge harcamalarının gayri safi yurt içi hasılaya oranının özel sektör payı da artırılarak %3'e çıkarılması yer almaktadır. Onuncu Kalkınma Planı'nda bilgiye dayalı yüksek katma değerli üretimin, ekonomik büyümenin temel belirleyici gücü olmaya devam edeceği öngörülmüş; bu nedenle hem bilimsel ve teknolojik bilgi üretiminin hem de bunların ticarileştirilmesi yoluyla yenilikler yapılmasının önemi vurgulanmıştır. Benzer şekilde Ar-Ge ve yeniliğe dayalı, yüksek katma değerli, özgün mal ve hizmetlerin üretim ve ihracattaki payını artırmaya yönelik hedef ve eylemlere Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) kararlarıyla 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı ve Türkiye Sanayi Strateji Belgesi'nde de yer verilmektedir.

Bu çağrı kapsamında, yüksek katma değerli bir ekonomiye geçiş sürecinde Ar-Ge ve yenilik yeteneklerinin araştırılması ve bunların geliştirilmesine yönelik projelerin desteklenmesine karar verilmiştir. Konuyla ilgili sunulacak proje önerilerinde ilgili literatüre katkıda bulunacak özgün bilgiler üretilmesi ve bu bilgilere dayalı olarak politika önerileri geliştirilmesi gerekmektedir. Önerilecek projelerde, Ar-Ge ve yeniliğe ilişkin yeteneklerin, şirketlerde, şirketler arası ilişki ağlarında, sektörlerde, bölgelerde veya ulusal ölçekte nasıl ortaya çıktığının ve yüksek katma değerli ekonomik faaliyetlere nasıl dönüştüğünün incelenmesi beklenmektedir. Bu çağrı kapsamında desteklenecek projelerin, literatüre katkılarının yanı sıra “11. Kalkınma Planı” ve “Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi 2017-2023” gibi şekillenmekte olan önemli politika belgeleri ile destek araçlarına, bölgesel veya sektörel Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ve şirketlerin strateji geliştirme süreçlerine girdiler sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Amaç ve Hedefler

Çağrı programı, yukarıda belirtilen politika belgeleri ve hedefleri uyarınca firmaların, sektörlerin, bölgelerin veya ulusal ekonominin Ar-Ge yoğunluğu ve yenilik düzeylerini

etkileyen faktörleri farklı düzeylerde ele alarak, özgün bilgiler üreten ve uygulamaya dönük yeni politika önerileri geliştiren proje önerilerine ağıttır. Bu doğrultuda, çağrı kapsamında sunulacak proje önerilerinin odaklanması gereken konular, ulaşması beklenen amaç ve hedefler aşağıda belirtilmiştir:

- **Ulusal düzeyde bilim, araştırma ve yükseköğretim politikalarının; Ar-Ge, yatırım ve ihracata yönelik desteklerin; Ar-Ge ve yenilik alanlarındaki kurumsal yapılanmaların (TGB'ler, TTO'lar, özel sektör Ar-Ge merkezleri, araştırma altyapıları vb.); fikri ve sınai mülkiyet hakları ile Ar-Ge, yenilik ve ticarileştirme faaliyetlerinin finansmanına ve yeni pazarlar oluşturulmasına (kamu alımları, standart ve regülasyonlar vb.) ilişkin düzenlemelerin ülkeler, sektörler veya şirketler düzeyinde Ar-Ge ve yenilikle ilişkilerinin incelenmesi:** Önerilecek projelerin konu ile ilgili literatüre özgün bilgiler üreterek katkıda bulunması ve bu bilgilerin ulusal düzeyde politika yapıcılara nasıl yol göstereceğini açıkça tartışması gerekmektedir. Örneğin, Sanayi 4.0'a geçiş, akıllı şehirlerin gelişmesi, yeni fikirlerin ticarileştirilmesi, orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün ihracatının artırılması, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, özel sektörün Ar-Ge ve yenilik kabiliyetlerinin artırılması ve katma değeri yüksek girişimlerin teşviki gibi hususlarda öneriler geliştirilmesi beklenmektedir.
- **Ar-Ge ve yenilikçiliğe etki eden bölgesel, sektörel veya küme düzeyindeki faktörlerin incelenmesi:** Önerilecek projelerden elde edilecek özgün bilgilerden hareketle bölgesel, sektörel veya küme düzeyinde uygulanabilecek politikalar hakkında öneriler geliştirilmesi gerekmektedir. Örneğin, bölgesel ekonominin gelişmişlik düzeyi, insan kaynakları bakımından zenginliği gibi faktörlerin bölgesel düzeyde Ar-Ge ve yenilik politikalarına ve bunların sonuçlarına etkisinin incelenmesi beklenmektedir.
- **Yenilik ve girişimcilik ekosistemleri, üçlü sarmal (kamu, özel sektör, üniversite işbirliği) veya Ar-Ge kümeleri gibi ilişki ağları düzeyindeki faktörlerin Ar-Ge veya yenilik ile ilişkisinin incelenmesi:** Önerilecek projelerle ilişki ağları düzeyindeki etkenlere ilişkin özgün bilgiler üretilmesi ve uygulanabilecek politikalar hakkında öneriler geliştirilmesi gerekmektedir. Örneğin, TGB'ler, OSB'ler, üniversite araştırma altyapıları ve teknoloji platformlarında işbirliği, firmalar arasındaki rekabet öncesi işbirliği, tedarik zincirindeki Ar-Ge ve yenilik yeteneklerinin tamamlayıcılığı, açık yenilik ve Ar-Ge taşıması/yayılmaması (spillover) gibi konuların incelenmesi beklenmektedir.
- **Firma düzeyindeki etkenlerin, firmaların Ar-Ge yoğunluğu ve yenilikçilikleriyle ticari veya mali performansları üzerindeki etkilerinin incelenmesi:** Önerilecek projelerde firmanın büyüklüğü, finansal ve örgütsel yapısı, stratejisi, kültürü, uluslararasılaşma derecesi, markalaşması, sahiplik yapısı, lokasyonu gibi faktörlerin etkilerine dair özgün bilgiler üretilmesi gerekmektedir. Bu bilgilerin şirketlere ne tür uygulamalı yararlar sağlayacağı tartışılmalıdır. Örneğin, Sanayi 4.0 gibi küresel yeni eğilimlere hazırlıklı olunmasını teminen firma düzeyinde üretim, pazarlama, tedarik zinciri, yıkıcı yenilik için adaptasyon ve yenilik önerilerinin neler olabileceğinin

incelenmesi beklenmektedir.

Yukarıda belirtilen amaç ve hedefleri etkin bir şekilde gerçekleştirebilmek için, sunulacak proje önerilerinde aşağıda belirtilen hususlara yer verilmesi önerilmektedir:

- Politika belgelerinde (Onuncu Kalkınma Planı ile ekli Öncelikli Dönüşüm Programları, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kararları, Bölge Planları) öncelikli olarak nitelenen sektörlerin veya faaliyet sahalarının örneklenmesi,
- Katma değeri yüksek sektörler veya faaliyet sahalarının örneklenmesi,
- Karşılaştırmalı (ülke, bölge, sektör veya firmalar arası) analizlerin yapılması,
- Şirket, bölge, sektör düzeyindeki çalışmalardan elde edilen bulguların ülke düzeyinde genellenebilirliğinin sağlanması,
- Çok düzeyli analizlerin yapılması,
- Disiplinler arası/çok disiplinli yaklaşımların kullanılması.

3. İlgili Destek Programı

Bu çağrı konusu kapsamında önerilecek projelere "1003-Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı" kapsamında destek verilecektir.

4. Çağrıya Özel Hususlar

- Bu çağrı kapsamında önerilecek projelere ilişkin özel hususlar çağrı metninde detaylı olarak açıklanmıştır. Sunulacak proje önerilerinin bu özel hususlara uyması gerekmektedir. Birinci aşama değerlendirmesi sonucunda bu özel şartları taşımadığı tespit edilen proje önerileri, çağrı amaç ve hedeflerine uygun olmaması gerekçesiyle elenecek olup ikinci aşamaya geçemeyecektir.
- İlgili mevzuat gereği, Ar-Ge projesi niteliği taşımayan (salt veri toplamaya/durum tespitine yönelik çalışmalar, kurumların rutin olarak yürüttükleri çalışmalar, daha önce gerçekleştirilmiş olan bir çalışmanın sadece kapsamının genişletilerek tekrarlanması niteliğindeki çalışmalar, altyapı oluşturmaya yönelik çalışmalar vb.) proje önerileri birinci aşamada elenecek olup ikinci aşamaya geçemeyecektir.
- Proje önerileri küçük, orta veya büyük ölçekli projeler olarak hazırlanabilir. İlgili mevzuat gereği, orta ve büyük ölçekli bir proje en fazla 1 ana ve 3 alt projeden oluşabilir. Ancak, bu çağrı kapsamında sunulacak orta ve büyük ölçekli projelerin, farklı kurum/kuruluşlarda (üniversite, kamu kurum/kuruluşu, sermaye şirketi niteliğindeki özel sektör kuruluşları) yürütülen ve bu kurum/kuruluşlardan en az ikisinin yer aldığı alt projelerden oluşması gerekmektedir. Aynı kurum/kuruluş bünyesinde yer alan, fakülte, enstitü, teknopark vb. birimler bu çağrı kapsamında farklı kurum/kuruluş olarak değerlendirilmeyecektir. Birinci aşama değerlendirmesi sonucunda bu nitelikleri taşımadığı tespit edilen orta ve büyük ölçekli proje önerileri, çağrı amaç ve hedeflerine uygun olmadığı için elenecek olup ikinci aşamaya geçemeyecektir.
- Proje kapsamındaki iş paketlerinin büyük ölçüde proje ekibi tarafından yapılması beklenmekte olup, hizmet alımı için talep edilen bütçe, önerilen proje bütçesinin %25'ini geçemez.
- Proje bütçe kalemleri arasında dengeli bir dağılım olması beklenmektedir.
- İkinci aşama başvurularında sunulması gerekli olan [Yasal/Özel İzin Belgesi](#) ile [Etik Kurul Onay Belgesi](#) nin alınmasında yaşanabilecek aksaklıklar göz önünde bulundurularak, söz konusu belgelerin temin sürecinin ilgili tüm kurum/kuruluşlarla irtibata geçilerek ivedilikle başlatılması önerilmektedir.

5. Çağrı Takvimi

Aşama	Çevrimiçi Başvuru Sistemi Kapanış Tarihi	Elektronik Başvuru Çıktısının Gönderilmesi İçin Son Tarih(*)
Birinci Aşama	17.02.2017 17:30	24.02.2017 17:30
İkinci Aşama	26.05.2017 17:30	09.06.2017 17:30

(*) Elektronik başvuru çıktısının ıslak imzalı nüshasının belirtilen tarih ve saate kadar Kurumumuza ulaştırılması gerekmektedir.

6. Ek Belgelere Referanslar

- 1003 Destekleme Programı Web Sayfası
- 1003 Destekleme Programı Bilgi Notu
- 1003 Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Usul ve Esasları
- 1003 Proje Önerisi Deęerlendirme Formu
- Yasal/Özel İzin Belgesi Bilgi Notu
- Etik Kurul Onay Belgesi Bilgi Notu

7. İrtibat Bilgileri

Elif USANMAZ

Tel	0312 298 1289
E-posta	elif.usanmaz@tubitak.gov.tr

Esra KARAKILIÇ

Tel	0312 298 1279
E-posta	esra.iyigun@tubitak.gov.tr

Sosyal ve Beřeri Bilimler Araştırma Destek Grubu(SOBAG)